

השיעור השבועי

של מוריננו ראש הישיבה

הגאון המקובל רבי מרדכי עטייה שליט"א

בענין

דעת עליון – תרין מזלין

כ"ד טבת תשע"ח

תוכן הענינים

א דעת המזווג לאו"א הוא תריין מזליין .....

ב גם מזל הח' נקרא דעת .....

להארות ולהערות

nivimaeroc@gmail.com

דעת עליון – תרין מזלין

דעת המזווג לאו"א הוא תרין מזלין

בשער הכוונות [דף צ"ה רע"א שורה י"ג] כתב הרב וז"ל: והוא"ו של ואלהי, הוא הדעת הידוע המזווג אבא ואימא, וכ"כ בסידור [דף ג"ח סע"ב מצד שמאל] וז"ל: והוא הדעת המזווג לאבא ואימא.

ובשיעור הקודם הרחבנו הרבה בענין דעת המזווג את אבא ואימא, והבאנו את דברי הלש"ם על שער אריך פ"ז [ע"ח דף ס"ד ע"ג בהגוב"י אות ה'] שהעלה שהדעת המזווג את אבא ואימא ענינה תרין מזלין דאריך.

ושכן ס"ל להרה"ג ר' יעקב קצין זלה"ה¹. והובאו דבריו בשערי רחמים [ח"ב שאלה ע"ז ד"ה ולפי] וז"ל: ולפי האמור מובן מ"ש בסידור בברכת אבות [דף ג"ח סע"ב] בתיבת ואלהי [אבותינו]: הוא הדעת המזווג לאבא ואימא עי"ש.

דהכוונה על דעת עליון דדיקנא דאריך הנזכר, שהוא תרין מזלין המזווג לאו"א. וכמ"ש רבינו בשער מאמרי רשב"י פרשת תרומה [דף כ"ג ע"ד], שכך עלתה הסכמתו [של רבינו האר"י], שדעת שבין או"א המזווג לאבא ואימא, הוא תרין מזלין קדישין עצמם לא זולת עיי"ש. וכן העלה הרב שב"ח זלה"ה הוב"ד בע"ח שער א"א פ"ז בהגהות אות ה'.

¹ שהיה בבית מדרשו של השד"ה. והוא היה הרב המגיה של ספר שערי רחמים ח"ב.

עוד הבאנו בשיעור הקודם את מ"ש הרב בשער מאמרי רשב"י [דף נ' סע"ד], שם כתב הרב וז"ל: ולכן אין אבא ואימא יכולים להזדווג, אם לא ע"י דעת עליון שהוא המזל דתיקון י"ג והמזל דתיקון ח' דדיקנא דאריך המתפשט ומכסה עליהם [על או"א], והוא כולל את שניהם, ואינון [או"א] איתכלילו ביה.

ונמצינו למדים שהגם שבשעה"כ ובסידור סתם הרב וכתב דעת המזווג את אבא ואימא, אין הכוונה לדעת הפרטית של אבא ואימא, אלא הכוונה לתרין מזלין דדיקנא דאריך שהם המזווגים לאבא ואימא.

וצריך לדעת שבכמה מקומות בסידור שנמצא דעת עליון המזווגת את אבא ואימא, הכוונה על תרין מזלין שהם הדעת המזווג לאו"א.

גם מזל הח' נקרא דעת

הנה בסידור הרש"ש [ח"ב דף ל"ה אמצע ע"א] בכוונת ה' השני שבפסוק שמע ישראל ד"ה ביוצר, כתב וז"ל: יכוין להמשיך הטיפה שהוא שם ע"ב עם ה' חסדים, מחסדים דדעת דעתיק, לחסד דעתיק שבגולגלתא דאריך, ומשם למזל שמיני נוצר חסד, ומשם לדעת העליון ונקה מזל י"ג, עכ"ל.

והרי שהרב מכנה את המזל הי"ג בשם דעת עליון, וגם כאן מטרת ההמשכה לתרין מזלין, הוא לצורך זווג או"א שיעשה בתיבת אחד [סידור דף ל"ז ע"ב] וז"ל: בק"ש דיוצר יכוין להמשיך מכחב"ד דאבא ליסוד דאבא ומשם ליסוד דאימא וכו'.²

² ובהגהה שבסידור [שם אות ב'] הביא לשונו של הרב עלי נהר [אות מ"א] שכתב וז"ל: כי המשכה זו לאבא ואמא הכוללים דכ"ד שעות, אשר בק"ש שעל

אלא שצריך להבין מדוע בסידור דף ל"ה ד"ה ביוצור, רק גבי מזל הי"ג נזכר דעת עליון, ולא הזכיר דעת עליון גם גבי המזל השמיני, וכך הקשה השואל בשערי רחמים [ח"ב שאלה ע"ז].

והשיב שם המגיה וז"ל: תשובה, דע שבכל מקום שכתוב דעת שבין או"א והוא המזווגם, קאי על תרין מזלין נוצר ונקה, שהם משפיעים בין או"א [נראה דצ"ל לאו"א] לזווגם.

וכמ"ש בשעה"כ [דף כ"ד ע"א גבי כוונת תיבות ה' אלהינו ה' שבפסוק ראשון דק"ש], וז"ל: הנה ה' הוא אבא, אלהינו הוא אימא, ה' [בתרא] הוא דעת המזווג לאו"א כנזכר בזוהר, והוא בחינת מזלא עילאה דדיקנא דאריך, המזווג לשניהם.

ומבואר בלשון שעה"כ שהמזלא עילאה דדיקנא דאריך, הוא בחינת הדעת המזווג לשניהם, וס"ל לרב המגיה שלשון מזלא עילאה מורה על המזל השמיני.

ועוד הביא הרב המגיה להוכיח שגם המזל השמיני נקרא דעת עליון, מלשון שעה"כ [דף נ"ז ע"א] שכתב וז"ל: משם נמשך עד דעת העליון דלעילא מאו"א, והוא מזלא עילאה דדיקנא דאריך עכ"ל.

ומסכם הרב המגיה בשע"ר את דבריו וז"ל: וממילא נתבאר שגם מזל הח' נקרא דעת עליון, שהרי כתב [בשעה"כ הנ"ל] דעת

המטה נזדווגו [או"א] ונתן [אבא] בה [באימא] בחינת הכלי ועתה בק"ש דהיום מזדווגים או"א.

ולמדנו שבק"ש שעל המטה נעשית ביאה קדמאה שעל ידה נעשית כלי, ובק"ש דיוצור נעשה הזיווג.

עליון דלעילא והוא מזלא עילאה, ר"ל נוצר חסד שנקרא מזלא עילאה כנודע³.

עוד הוסיף הרב המגיה להביא ראיה שדעת עליון הוא גם מזל הח', וז"ל: וכן מפורש בע"ח שער כ"ט סוף פ"ג [ח"ב דף כ"ב סע"ב] וז"ל: המוח העליון [דאריך] משפיע ע"י הדעת שבו שהוא מזל ח', אל מזל י"ג ואח"כ נתן לאו"א. ועוד הביא ראיה מדברי הרב בשער רוה"ק עי"ש.

ומסיים הרב המגיה וז"ל: ומה שכתוב בסידור [דף ל"ה ע"א] דעת עליון ונקה [ולא הזכיר דעת עליון גבי נוצר חסד], לומר שגם מזל הי"ג נקרא דעת עליון, ששניהם [תרין המזלין] סוג אחד להשפיע לאו"א, וע"כ קיצר [הסידור] מלומר גבי מזל הח' דעת עליון, דפשיטא הוא ומכל שכן אתי. ועיין ג"כ בע"ח שער הולדת או"א פ"ו [דף פ"ב סע"א] עכ"ל.

---

³ ואגב יש להעיר דמה שפשיטא ליה לרב המגיה, שכאשר כותב הרב מזלא עילאה כוונתו למזל השמיני. הנה מצאנו בדברי הרב שקורא גם למזל הי"ג בשם מזלא עילאה.

שהנה בשעה"כ [דף ל"ב ע"א ד"ה אמנם שורה ג'] כתב וז"ל: כי עתה אנו מעוררים את האור העליון דמזלא עילאה קדישא דאריך שהוא תיקון י"ג של ונקה. והרי שגם מזל הי"ג נקרא בשם מזלא עילאה. וכ"כ הרב בע"ח שער ט"ז פ"ו [דף פ"ב סע"א] וז"ל: דעת עילאה שהוא מזל הי"ג דדיקנא.

אמנם כדברי הרב המגיה שבין המזל הח' ובין המזל הי"ג נקראים בשם דעת עילאה, כן מפורש בשער מאמרי רשב"י [דף נ' סע"ד ודף נ"א רע"א] ששם כתב הרב וז"ל: ולכן אין או"א יכולים להזדווג, אם לא ע"י דעת עליון שהוא המזל דתיקון י"ג והמזל דתיקון ח' דדיקנא דאריך. והרי שגם מזל הח' נקרא בשם דעת עליון.

וכן מפורש בדברי הרב במבוא שערים [דף מ' רע"ג] וז"ל: כי הנה הדעת העליון שמשם יורד השפע אל או"א להזדווג, הוא מזלא קדישא דדיקנא דאריך הנז'. ונתבאר שם כי הם ב' מזלות הח' והי"ג.

ואגב למדנו מדברי הרב כאן במבוא"ש, שכאשר אנו אומרים שהדעת העליון שהוא התרין מזלין מזווגים את או"א. הכוונה שמהדעת העליון שהוא התרין מזלין, נמשך שפע וע"י זה השפע מתיחדים או"א.

וכוונת הרב המגיה במה שציין לשער הולדת או"א למ"ש שם הרב וז"ל: ולכן אינן יכולין להזדווג או"א רק ע"י דעת עילאה שהוא מזל הי"ג דדיקנא.

ונראה שכוונת הרב המגיה לבאר שאעפ"י שכאן בע"ח מבואר שהזווג דאו"א הוא ע"י דעת עילאה שהוא מזל הי"ג, מ"מ כוונת הרב לומר את הדבר המחודש שגם מזל הי"ג נקרא דעת עילאה, אך ודאי שגם מזל הח' נקרא דעת עילאה.

והנה מיד בהמשך דברי הע"ח [דף פ"ב סע"א הנ"ל] ביאר הרב שלשון מזלא שייך יותר בתיקון הי"ג, ומ"מ גם תיקון הח' נקרא מזלא, וז"ל: וביאור מזלא הוא, כי כבר ביארנו לך בפרשת נשא ברע"מ, כי י"ג תיקוני דיקנא, הם ג' שמות הוי"ה [במילוי] דיודין, והנה ג' הוי"ות הם י"ב אותיות והם סוד י"ב תיקוני דיקנא, [וכוונת הרב שבכל אחד מי"ב תיקוני דיקנא הראשונים יש אות אחת דהויה, ונמצא שבי"ב תיקוני דיקנא הראשונים יש ג' הוי"ות]. ותיקון הי"ג הוא כולל כולם, כי יש בו כל ג' הוי"ות הנ"ל שהם י"ב אותיות והי"ג הכוללת, והנה ג' הוי"ות [שיש בתיקון הי"ג] הם [בגימטריא] ע"ח, גימטריא מזלא, או [גימ' תיבת] מזל עצמו עם המלה.

ולמדנו שמזל הי"ג נקרא מזלא, כי מזלא גי' ג' הוי"ות שהם הג' הוי"ות שבי"ב תיקוני דיקנא הראשונים שנתכללו במזל הי"ג.

והמשיך הרב בע"ח וכתב: והנה בזוהר אמרו כי ב' תיקוני דיקנא הח' והי"ג שניהם נקראו מזלא. וכוונת הרב להקשות דבשלמא תיקון הי"ג נקרא מזלא, כי הוא כולל ג' הוי"ות וכנ"ל, אך מדוע תיקון הח' נקרא מזלא⁴.

⁴ ועיין באוצרות חיים שער העיבורים פ"ב [דף ל"ט סע"ג] ששם מבאר הרב שגם המזל הח' כולל מג' שמות הוי"ות דמילוי יודין. ועיין בכל זה בהרחבה בדברי שלום דף ל"ט סע"א וע"ב.

ומתריץ הרב והענין כי שניהם מסוג אחד, כי הם [ב' התיקונים
הח' והי"ג] יורדים תרוויהו בשיקולא עד טיבורא כנזכר.

וכוונת הרב שלכך נקראו תיקון הח' ותיקון הי"ג בשם מזלא,
משום ששניהם נמשכים ויורדים עד טבורא דליבא, ולשון מזלא
הוא מלשון תזל כטל אמרתי.

וזה כמ"ש הרב בשער א"א פ"ט [ע"ח דף ס"ו ע"ג] וז"ל: והנה
אלו ב' תיקונים נקרא מזלא והם ב' מזלות. ופי' מזלא מלשון
תזל כטל אימרתי, שהוא משך השערות מלמעלה למטה.